

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים עצמאיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון:	יצירות בנושא "הזמן"	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שני:	יצירות בנושא "השוואה"	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שלישי:	משל	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק רביעי:	קריאה מונחית	—	(25×1)	—	25 נקודות
	סה"כ	—		—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה

שבחרת להשיב עליה.

(2) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – יצירות בנושא "הזמן" (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-2.

1. בִּינְתִים / צ' יאיר

ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. לפניך הבית החמישי בשיר ושתי השורות הפותחות את הבית השישי בשיר.

קרא אותם, וענה על השאלה שאחריהם.

בית חמישי: בְּבוֹשֶׁשׁ הָרֶכֶב

אוֹתָךְ יִסִּיעַ –

בְּמִסְדָּרוֹן הָרוֹפֵא

עַד תּוֹרֶךְ מְגִיעַ –

בית שישי: אַחֲרֵי צִלְצָלָה בְּשַׁעַר

עַד הַשּׁוֹעַר פּוֹתַח –

מה מאפיין את זמני הביניים המתוארים בשורות השיר שלפניך? הסבר את דבריך.

על פי השיר, הסבר והדגם כיצד בני האדם מתייחסים לזמנים אלה.

בתשובתך כתוב גם מדוע לדעתך, זהו היחס של האנשים. (15 נקודות)

ב. על פי השיר, הסבר מדוע "[...] עֶקֶר הַחַיִּים / הוא 'בִּינְתִים'?" הדגם את דבריך. (10 נקודות)

2. הלילה / ד' זריצקי

ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. הסבר את התרומה של מוטיב הספירה להבנת הרעיון המרכזי ברשימה "הלילה".

הדגם את דבריך. (10 נקודות)

ב. ההאנשה והניגודים בונים את המשמעות של הרשימה "הלילה".

הסבר והדגם קביעה זו. (15 נקודות)

פרק שני – יצירות בנושא "השואה" (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

רָעֵב / ה' נלקן

תרגום: ב' טנא

בית 1

הִתְדַּע מֵהוּ רָעֵב?
 רָעֵב שְׁמַעִיד מְהִיף בְּלִי חֵק,
 הַגִּיף יְבִרִיחַ רְחוּק,
 וַיַּחַתֵּךְ הַקֶּבֶה בְּסִכְיָיִם.
 חֲסֵרָה נְשִׁימָה, הֶלֶב עוֹמֵד מִדְּפוּק,
 וּלְבִסּוֹף כָּל הַגִּיג שָׁבָה עַל סֶף
 הַתְּאֻהָה הַמְטֹרֶפֶת נֶצֶב:
 לֶאֱכֹל! לֶאֱכֹל! לֶאֱכֹל!

בית 2

הַשְּׁעוֹת זֹחֲלוֹת אֶט-אֶט...
 לְשִׁפְתַּיִם נְחֹרוֹת כֶּבֶד הָרֶק יִמָּעַט.
 וּמַעֲנֶה דְּמִיּוֹן חוֹלְגִי
 בְּסִוֵּט כֶּכֶר שֶׁל לֶחֶם:
 ...לוא כֶּךָ יֵרֵד מְשָׁמַיִם רְחוּם,
 טָרִי וְחַמִּים, רִיחֲנִי,
 בְּקָרוֹם מְאוֹשֵׁשׁ שְׁחוּם,
 וּפָרָג זָרוֹי עָלִיו...
 כֶּךָ הוֹזָה מִחֶדֶד הַמְטֹרֶף.

בית 3

הוּי בְּיָדַיִם אוֹתוֹ לְקָרַע!
 לְזָלֵל בְּתֹאנֻתָּנֹת! נְתַחִים לְבָלַע!
 הַרְגִּישׁוּ בְּלִשׁוֹן סוּף-סוּף,
 בִּפְהַ וּבִבִּית-הַבְּלִיעָה כִּי-טוֹב,
 וּבְתוֹךְ הַקֶּבֶה אֶת הַמַּעֲדָן מִכָּל הַשְּׁבַע!
 לֶאֱכֹל... לֶאֱכֹל... לֶאֱכֹל...

בית 4

בְּעֵינֵי מַחֲשָׁה וְצֵל,
 חֲלִי, רְחֻמִּיהָ עָלֵי גִלְגֹּל!
 וּפְרוֹסֶת לֶחֶם אֵלֵי שִׁלַּח!
 רְאֵה – חֲסִרְתִּי הַיּוֹם מַעַט כָּל כֶּךָ!

- א. בבית 1 ובבית 2 יש מילים מן השורש ט-ר-ף.
הסבר את התפקיד של החזרה על שורש זה לבניית משמעות השיר.
(12 נקודות)
- ב. מהי האווירה בשיר? הסבר והדגם את התרומה של סימני הפיסוק: סימני קריאה ושלוש נקודות, לבניית האווירה בשיר. (13 נקודות)

4. בר מצות הבן נ"י / ח' ברושטיין

ענה על שני הסעיפים א-ב.

- א. לפניך שלוש מובאות (1)-(3) מן השיר "בר מצוות הבן נ"י".
קרא אותן, וענה על השאלה שאחריהן.
- (1) הַעֲצָמוֹת הַיְּבִשּׁוֹת קָרְמוּ עוֹר וְגִידִים
יֵשׁ הַמָּשֶׁךְ לְשׁוֹשֶׁלֶת, הִנֵּה אָנוּ חַיִּים!
- (2) עוֹמְדִים וּמְתַרְגְּשִׁים וְאוֹמְרִים כְּאֶחָד:
"יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתָנוּ – לֹא הִקְרַבְנוּ לְשׁוֹא."
- (3) וּבְחוּץ רוּחַ טִבַּת מְלֵלֶת וּבּוֹכָה,
יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָה רַבָּא!

- הסבר כל אחת מן המובאות בהקשר הכללי של השיר.
בתשובתך כתוב גם מיהו הדובר בכל אחת מן המובאות האלה. (15 נקודות)
- ב. הצג שניים מן הזיכרונות מתקופת השואה המתוארים בשיר, והסבר את תרומתם לבניית משמעותו.
(10 נקודות)

פרק שלישי – משל (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 5-6.

5. השליחות / י' כהן

ענה על שלושת הסעיפים א-ג.

א. הסבר והדגם את מי מסמל צוות הבקרה המתואר ברשימה "השליחות". (5 נקודות)

ב. לפניך שתי מובאות (1)-(2) מן הרשימה. קרא אותן, וענה על השאלה שאחריהן.

(1) הדבר היחיד שכן נעשה, הוא שיגור רמזים דקים מדי פעם. דבר זה התבטא בהפרעות יזומות בזרימת החמצן, שיבושים באספקת המזון וכדומה.

(2) [...] נחקק חוק המוסר סמכויות מיוחדות לפיקוד העליון. בין הסמכויות היא הזכות לדון בזכותו של כל אחד מן השליחים להמשיך במחקר.

בכל אחת מן המובאות מתוארות פעולות.

על פי הרשימה, הסבר את המשמעות של כל אחת מן הפעולות האלה. (12 נקודות)

ג. לפניך שתי מובאות (1)-(2) שבהן באות לידי ביטוי טענות כלפי החוקרים. קרא אותן, וענה על השאלה שאחריהן.

(1) את עבודות המחקר זנחו כמעט לחלוטין ותחת זאת עוסקים הם בנושא השולי ביותר: חליפת החלל אשר מהווה רק אמצעי קיום בחלל לצורך המחקר החשוב והמשתלם כל כך.

(2) [...] את עבודות השיפוצים בחליפת החלל הם מבצעים תוך כדי שימוש בציד היקר שנועד מלכתחילה לצורך המחקר.

פרש טענות אלה, והסבר את משמעותן הסמלית. (8 נקודות)

6. הסופר והשודד / קרילוב

לפניך מובאה מן המשל "הסופר והשודד". קרא את המובאה, וענה על השאלה שאחריה.

כלום לסופר הדין מוֹדֵד יוֹתֵר מֵעֲנֵשׁ הַשּׁוֹדֵד?

מהי התשובה שניתנת במשל על שאלה זו? הסבר מדוע המשל משיב כך. בסס את דברייך על ארבע דוגמאות מן המשל.

פרק רביעי — קריאה מונחית (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 7-8.

7. ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. בחר בספר קריאה מונחית שבו הדמות המרכזית לומדת דבר מה על עצמה ו/או על סביבתה במהלך העלילה.

מה הדמות לומדת על עצמה ו/או על סביבתה ומה הוביל אותה לכך? הסבר והדגם את דבריך.

(15 נקודות)

ב. האם מה שלמדה הדמות על עצמה או על סביבתה בספר רלוונטי גם לחייך? הסבר את דבריך, ובסס אותם על

עלילת הספר.

(10 נקודות)

8. אירועים קשים מחשלים את האדם, מחזקים אותו ומסייעים לעיצוב אישיותו.

האם קביעה זו תקפה גם בנוגע לספר קריאה מונחית שלמדת? נמק והדגם את דבריך.

בהצלחה!